

## Cinquena tertúlia-cafè d'Escoles Compromeses amb el Món

### RECURSOS, MATERIALS, METODOLOGIES: ÉS FÀCIL APROPAR LA PAU I ELS DRETS HUMANS A L'AULA?

Benvinguts al resum en diferit del contingut d'aquest cinquè espai de debat organitzat per la Xarxa d'Escoles Compromeses amb el Món (XecMón) sobre Educació per la Pau, la Solidaritat i el Desenvolupament (EPD). Disculpeu aquest ball inicial de sigles, però millor aclarir els conceptes des del principi per no donar peu a confusions o malentesos.

**Aquesta tertúlia va néixer de la constatació que sovint se'ns fa difícil trobar la manera de treballar temes com la Pau i els Drets Humans a l'aula.** És cert que existeixen recursos i/o materials per ajudar-nos-hi, però aquesta ajuda també ens planteja alguns interrogants. S'adapten aquests materials als continguts escolars? Quins avantatges i quins inconvenients hi trobem? Que ens hi falta i que ens hi sobra?

Per intentar donar respostes a aquestes qüestions, una trentena de mestres, membres d'entitats i d'institucions ens vam aplegar en aquesta trobada a mitjans de maig. **Ens hi van ajudar dos experts en la matèria: la Llum Mascaray i en Joan Reventós.** La Llum és docent de l'IES Daniel Blanxart i coautora de les unitats didàctiques per a educació secundària *És Humà no tenir Drets?* de les Brigades Internacionals de Pau. En Joan Reventós és representant del Comitè Català de l'ACNUR, coautora del recurs pedagògic *Jo em dic Brisa, i tu? Itineraris sobre refugi i asil per a l'educació primària.*

### Que han d'aportar els materials per ajudar a treballar l'EPD a l'aula: valors, estratègies alternatives i capacitat transformadora

Després de presentar breument els seus materials els ponents van proposar-nos als assistents una dinàmica de grup consistent a anotar les idees que ens suggerissin la nostra experiència i les presentacions inaugurals, amb l'objectiu de posar-les en comú.

A grans trets, les aportacions d'aquesta "pluja d'idees" giren al voltant de tres grans eixos d'interès: valors, estratègies i capacitat transformadora Anem a veure-ho.

#### ➤ VALORS.

En aquest primer bloc queden apuntats **els temes relacionats amb la Pau, la Solidaritat i els Drets Humans que més ens preocupen, com ara la justícia i les desigualtats Nord-Sud, la no violència, la inclusió social,** la perspectiva de gènere, el tema de l'aigua o les ajudes al desenvolupament com els micro-crèdits. S'assenyalen, també, els valors considerats prioritaris en l'elaboració dels materials per treballar aquests temes, des de la promoció de la tolerància, l'empatia i l'implicació afectiva d'alumnes i mestres fins a la utilització d'informació actualitzada o de realitats locals en el tractament d'aquests temes.

#### ➤ ESTRATÈGIES ALTERNATIVES.

En aquest segon apartat es posen de manifest les perspectives i dinàmiques que es consideren més desitjables i efectives. **Les dinàmiques vivencials i amb una aplicació pràctica, així com el treball cooperatiu i participatiu guanyen pel cap llarg,** sempre i quan estiguin adaptades al currículum escolar.

**No menys definitiu és el consens sobre la necessitat de materials originals, que ofereixin una alternativa als mètodes actuals de producció**

**de coneixement i als continguts institucionalitzats dels llibres de text.** Es fa referència aquí a espais educatius menys tradicionals com l'assignatura d'Educació Física o l'Educació en el Lleure per introduir tots aquests continguts amb una mirada nova, des d'una perspectiva diferent.

➤ **CAPACITAT TRANSFORMADORA.**

L'últim apartat recull **el sentiment de la gent que treballem l'EPD per col·laborar entre nosaltres i, també, per trobar maneres de passar de la sensibilització a l'acció.** Es fa evident, una vegada més, l'estreta relació entre el treball en xarxa i la capacitat transformadora de l'Educació pel Desenvolupament. Les idees aportades insisteixen aquí en el desig compartit d'unir els esforços de l'escola amb els de les onegés o les institucions. **Els materials haurien de reflectir aquest treball comú, a més de considerar el teixit social i associatiu de l'entorn escolar i d'incloure propostes per a un compromís a mig o llarg termini de l'escola** amb les causes que es defensen al seu currículum escolar per tal que la seva sigui una feina realment transformadora.

## LA IMPORTÀNCIA DE PREDICAR AMB L'EXEMPLE

Al debat posterior van alçar-se moltes mans i moltes veus per compartir les dificultats dels mestres que proven d'implicar als alumnes, a la resta del professorat i a la comunitat educativa, especialment a les famílies, en la seva lluita personal pels Drets Humans, la Pau i la Solidaritat. Val a dir que **la passivitat i manca de motivació dels nostres adolescents va acaparar bona part de les converses, destacant-se clarament com el rei dels obstacles a superar.**

Els materials i recursos educatius capaços de transmetre de forma amena i participativa els temes de Pau, Drets Humans i Solidaritat a l'aula ens poden ajudar, sens dubte, a engrescar a l'alumnat més reticent. De la mateixa manera que ens hi ajudarà, afegeix la Llum Mascaray, el fet de consultar amb ells i elles els temes a tractar o les maneres de fer-ho per tal que els resultin prou interessants i propers com per implicar-s'hi.

Però el moll de l'ós no acaba de ser aquest, tal com van subratllar algunes opinions i ponderar els nostres ponents. **Els materials són només un suport, un mitjà més per aconseguir la nostra fi. Però, és ferma en els educadors aquesta finalitat? Tenim una consciència clara que els Drets Humans, la Pau i la Solidaritat són continguts necessaris en l'educació?** Existeix una voluntat decidida de transmetre'ls costi el que costi, encara que els fruits siguin a tant llarg termini que no els recollim nosaltres?

L'educació és una vocació, sobretot quan parlem de formar consciències i de ser un agent transformador perquè el nostre món sigui cada vegada una mica més just. En això hi ha unanimitat com també en la sensació és queda molta feina pendent, també pel que fa a les actituds del professorat. **Això ens porta a un tema, massa vegades ajornat, que és la formació i sensibilització dels mateixos mestres en Educació pel Desenvolupament.** Però aquest ja és un altre debat. Si voleu, en parlem...